

OLAF ANDREASEN, Múla, til áminningar

Mangan legði tú leiðni um Múla — til báts ella til gongu. Tú kendi henda veðurbarða landdaga; tú kendi nær bröttu goturnar og átti mangt fótasporið um hetta brattlendið, tú vaks upp og livdi meginpartin av æviskeiði tínum í eini tíð, tá ikki aðrar enn hesar og líknandi farleiðir vóru at halda til dagligt, um vitjanin og ørindini vóru til grannar ella grannabygdur.

Óðrvisi var henda dagin, tú seinast legði farleið tina úr Klakksvík og norður um aftur — ikki til heim bygdina; men bara til Norðdepils fyrri at hvíla bein tina har með alla.

Nú gekk leiðin ikki um Múlan, men gjøgnum berghol brotin av mannhondum og við tær í fylgi ein líkari — hin fyrsti gjøgnum aldargomul fjøll, sum hevja seg hátt eins og tú gjordi tað á so mongum okjum í livsgerningi tínum.

At deyðsboðini av Olafi skuldi koma so óvantað og bráddliga, var ongum í huga; men kortini skuldi vit, ið kendi hann so væl, koma at siga honum hitt seinasta farvel bert tveir dagar áður enn hann fylti 67 ár hin 14. desember, tá so mong í mun til hina litlu bygdina, vóru von at heilsa føðingardagsbarninum og froast við honum, sjálvt um tað ikki vóru tey heilt ungu árin, hann fylti, men froast við einum vini og frænda, ið altíð var ungur og fróður í sinni — og sum vit hildu: ikki aldur rein á, tí ungsinni og livskæti var honum í blóðið borið; men sjálvt um manna hugsanin her fór skeiv, so eru tú minnini eftir — tey mongu, góðu minnini um ein trúgván vin, ein menniskja, sum í vinselu dugdi at fenna so víðan, at hann ella hon, ið kendi vinnmannin ongandi ívaðist, hvør ið vinarbandinum var hin sterkasti.

Olaf var gloggur í hugsan, og líkamikið hvat evni, tú tosaði við hann um, so lá tað honum at hjarta, altíð at koma til botns í mál-

inum; hann gekk ikki frá sínum fyrr enn loyndin í øllum lutum var honum opinberað.

Hetta var eitt av hansara ser-skildu evnum, tá talan var um dagligu tilveruna og vanlig fyrirbrigdi, ið har koma fyrri.

Tað er ikki á hvørjum sinni, at ein kann sameina andligt og handligt fyrirkastsemi; men júst Olaf átti hesar gávur; tí handverksliga var hann ein av teimum, ið dagadu framúr. — Handverk hansara vóru altíð fullgjørt — hann smíðaði so væl sum nakar, og á øllum okjum, har hann gjordi avreksverk, varð hetta gjørt við skili og skynsemi.

Tá ein vendir hugsanini aftur til henda góða vin, kemur ein óreiðligasta at minnst aftur á mangt í yrkingini: Eg minnst úr gomlum søgum, tí har er so mangt sagt, ið rímar so væl við hansara dagliga yrki og verumáta.

Blíðskapur hansara var altíð stórslegin. Hjá honum var tú altíð vælkominn. Við hansara borð sat tú altíð væl. Var tað ongandi trot av nokrum til matna, var tað aftur minni, ið treyt til andliga føði, tí Olaf var skilamaður í søgu og frásøgnum, ættarskiðið var hiti besta. Ein var altíð ríkiliga væl góddur, tá ein hevði stundir at tosa við hann um evni søguliga og ættarlaga.

Í vinarlagi taldist hann millum teir allra bestu. Eins væl og hann tók móti øllum, ið hittu hann, var hann eisini maðurin, ið setti vinsæluna á hædd við hitt besta.

Við Olafi hava vit, ið kendu hann, mist ein vin, ið vit mettu högt; ein vin, ið átti livsfrískleika í sær, ein vin, ið altíð visti vinsælu og hit besta, ein hevur at geva frá sær bæði andliga og handliga.

Tökk fyrri gott samliv! Tökk fyrri nógv góðar og minniligar lotur.

VIII.

Bókaummæli

Tá ið eg eri biðin um at ummæla andaktsbókina »KRAFT AV NYGGJUM«, skal eg eftir forminni royna at gera tað.

»Kraft av nýggjum« er andaktsbók, sum norsk prestur Erling Ruud hevur skrivað, og sum Petur Jacob Sigvardsen, lærari, hevur týtt til føroyskt.

Eitt, sum hevur sermerkt føroyingin, er hansara kærleiki til Guds orð. Hann byrjaði sitt dagliga arbeiði við sálmasangi, og hann endaði tann strævna arbeiðsdagin við lovsangi. Sönnu- og haldigdagur varð lestur lísín í heimum, og gudstænastan varð heldur ikki gloymd. Tað var ein høgtíðsdámar yvir hvørj um degi hjá forfedrum okkara — ein dámar — sum tað unga ættarliðið tíværri hevur forfjónað.

Sjálvandi hava vit, sum í dag teljast uppi tann unga bólkinn, loyvi at velja ímillum ta gamla og tað nýggja, ið tíðin setur fram fyrri okkum; men skulu vit ikki verða tikin av fótum andaliga, so mugu vit eisini læra at elska og gera tað, sum hevði avgerandi týðning fyrri forfedrar okkara. Soleiðis sum teir leit- og eftir kraft til at liva lívið í Guds orði, á sama hátt skulu vit eisini leiða. Við at biðja og lesa í Guds orði finna vit tað kraft, ið er for fyrri at geva okkum mót uppá at liva lívið.

Eina áminning til at gera fedranna dyra arv til okkara arv fáa vit hvønn dag, um vit ogn okkum andaktsbókina »KRAFT AV NYGGJUM« og lesa í henni dagliga.

Bókin er 493 blaðsíður til stóddar. Hon er snotuliga innbundin, og á permuni er mynd av livsins træi, sum Poul Eide, lærari, hevur teknað eftir skurð, mynd í Funnings kirku. Ein vókur mynd, ið prýðir bókina, og sum eisini er eitt talandi domi um tann kærleika, ið forfedrarnir høvdu til Guds hús — kjirkjuna.

Við at lesa bókina verða vit hvønn dag leidd ígjøgnum ymiskar søguligar hendingar ella onkra legendu, ið rithovundin tekur fram, áðrenn hann førir okkum inn í Guds orðið og biblíuversió, sum hann vil greiða okkum frá. Bókin hevur eina andakt til hvønn dagin í árinum, og hvør andakt endar við einum sálmaorindi, sum Edmund í Garði, lærari, og Johs. Mortensen, trúboðari, hava valt. Aftast í bókini er tekst- og evnisvirlit.

Her skal ikki verða trivið í tær ymisku andaktirnar, tað gleði skulu lesarnir sjálvir fáa við at lesa bókina; men bert andaktin fyrri 1. januar skal verða umtalað her. Hon hevur sama heitið sum bókina sjálva »KRAFT AV NYGGJUM«.

»Smáfuglar, mássar og dúgvur móðast skjótari í veingjunum enn ornin. Ornin er tann treystasti fuglurin.

Eingin fuglur stendur seg so væl í ódnarveðri sum hon. Um stormurin berjir aðrar fuglar til jarðar, so dugir ornin at halda veingjum sínum soleiðis, at hon kann lyfta seg hægr og hægr upp í tær hæddir, har fríðurin ræður.

Soleiðis byrjar tann fyrsta andaktin í bókini, har rithovundin visur okkum á, at vit kunnu læra av ornin, tá ið vit kenna á okkum bæði mótloysi og máttloysi. — Hann fortelur okkum, at vit mugu læra at halda trúarinnar veingjum rætt, so at vit bert vænta lítið av okkum sjálvum og alt av Harranum.

»Kraft av nýggjum« er týdd til danskt, svenskt og finskt, og nú er hon eisini komin á føroyskt. Tað er eitt megnararbeiði, ið Petur Jacob Sigvardsen hevur gjørt við at týða »KRAFT AV NYGGJUM« til gott føroyskt mál, tí at væl úr hondum greidd er týðing hansara.

Fremst í bókini er, umframt formæli hjá Hogni Poulsen, presti, eisini formæli hævundans, har hann m.a. sigur: »Med en hjertelig hilsen til færøsk ungdom ønsker jeg, at leseren daglig må finde, at kraftkilden i Guds ord er evig ny til daglig fornyelse.«

Vónandi kemur »Kraft av nýggjum« at vera ogn hjá hvørj um einasta unglingi, og vónandi verður hon eisini at finna í hvørjum heimi í Føroyum.

Hetta er fyrsta bókinn, ið »HEIMAMISSIÖNSFORLAG-ÍÐ« gevur út. — Vit vóna at tann næsta kemur um stutta tíð.

Guttorm Zachariassen

Viðmerking frá lögmanni til grein Hákun Djurhuusar:

Harra Hákun Djurhuus, lögtingsmaður, er eyðsýnliga so meint raktur, sum bara tann seki maðurin kann verða, tí sjáldan, fyrri ikki at siga ongandi, havi eg sæð og lisið eina óhoviskari grein við illavörðnari orða- og skrivringarlaga enn hansara álop á meg.

Skrivarin av greinini: »Vit krevja rætt okkara«, ávarp til min sum lögmann at verja javnrætt sosialistanna til embætti og stovr í landsins tænastu, er óivað maður at svara fyrri seg.

Eg vil tí bara her nýta høvi til at rætta tey ósannindi, ið andstöðumenn við harra lögtingsmanni Hákun Djurhuus á odda ósmædnir hava kastað eftir mær viðvíkjandi manning av »Pride«.

Kortini skal fyrst verða strikað undir og takkað Hákun fyrri, at aftaná hansara álop á meg, ívast eingin í, hvør ið er bakmaður frá fólkaflakksíðu í álopinum á meg.

Mær tykist synd í honum.

So satt sum menn kunnu vera á einum máli um, at strandfarasigling landsins »principlie« má hava ta somu stöðuna sum onnur skipaflög og reidariir vanligja hava, at teir og tær, sum fastsett eru og hava tent leingi í felagnum ella virkinum eiga rætt til at »avancera« fram um nýggjar starvsokjarar, má ein og hvør rudduligur og erligur maður viðganga, at tað vil vera ilt at handla rættvisari og demokratiskir enn gjørt er í setanini av manning á »Pride« nú í landið hevur keypt hetta skip at nýta sum flutnings- og ferðamannaskip í standfarasigling landsins.

Stjórni, undirritaði og fulltrúin avgjördu á fundi manningarspurningin í felag og í fullari semju. Hildið varð, at vit so vítt móguligt áttu at veita gomlu manningini á »Pride« pláss ella siglingarkjans í strandfarasigling landsins, men útuttan at skúgva til viks rættindi hjá teimum, sum leingi høvdu verið í tænastu hjá landinum, tí hildið varð, at hesir og hesar áttu nátturligan fyrsta rætt til framflutnings ella »avanceringe«, sum tað eitur á fremmanda máli.

Ásetingin fór fram soleiðis: Stýrimaðurin á »Másum« og maskinmeistarinn søktu báðir um kjans við landsins nýkeypta skipi »Pride«. Tað varð gingið teimum á mót.

Men tá ið maðurin, sum hevði verið stýrimaður á »Pride« ikki

dámdi at taka við tilboðnum at verða stýrimaður á »Másum«, tók hin nýsetti stýrimaðurin, sum tann fríðamaður hann er, seg aftur um og lat hin manning verða andstýrimann um borð á »Pride«.

Gamli skiparin á »Pride« fekk loyvi at halda fram sum skipari.

1. meistari, sum hevði siglt sum fastasettur meistari við »Pride« lika frá tí skipið kom til Føroyar, fekk boðið kjansin at halda fram sum 1. meistari, men hann bar seg undan, tí hann ætlaði sær av, og ynskti, at bróðirin, sum hevði verið leysur 2. meistari á skipinum, skuldi kunna koma um borð sum 1. meistari istaðin fyrri hann.

Hetta varð eisini uttan óvugt orð jattað.

— — —

Hetta var so mannagongdin. Eg veit at avvarandi manning kann og vil vátta, at so er farið fram.

Eg smæðist ikki við at viðganga og taka ábyrgdina saman við stjóranum og fulltrúanum, tí eg veit at viðgerðin og avgerðin eru hend í besta vilja fyrri allar partar og er gjørt út frá bara sakligum grundum, eins og tá ið »Masine« á fyrsta sinni varð mannaður, men tá ið eisini somu menn oystu sjógvn og gjördu gólu við illgitingum og ósannindum.

Eg kundi havt hug at biðið menn borið saman, hvat ið hendi manningunum á »Jóhannis Fónsdal« og »Vesturleiði«, tá ið ognarskiðit fór fram har — borið tað saman við »Pride«-góluna. Men lat tað fara.

— — —

Eg veit nú — tað segði grein Hákun Djurhuusar — hvør ið eigur heiðurin fyrri tann óhoviska atburðin og nevadukið, sum fór fram yvir fyrri mær á skrivstovuni og dugi tí at festa ábyrgdina og viga hana á røttu vágskálini. Men ábyrgdaratburðurin ber ikki »vitrak« á silvurkrýnt høvur, tess-verri.

Heldur maður, at tað ber til at reka núsitandi landsstýrið við neva duki og óhoviskleika av rættvisis gotum sínum yvir á »svartalistae« leiðina til bata fyrri fólkaflakkin, fer hann skeivur.

Tann tíðin verður vónandi ikki at endurtaka seg, tá ið bara hann sum trein dansin við fólkaflakkinum, slapp at vera við.

Havn, tann 14. desember 1967.

P. M. Dam.

Útbjóðing

Vegna Sjóvar sóknar kommunu, Strendur, verður útbjóðing í almenna lisitiation snikkaraarbeiðið viðvíkjandi skúlanum á Ströndum.

Tekningar og frágreiðingar fáast til láns móti kr. 100 í veðhaldi frá skrivstovu okkara frá týsdegi 19. í h. Skrivlig boð í afturlatnum brævbjálva merktur »Stranda skúli, verða send okkum í seinasta lagi mánadagin 15. jan. 1968 kl. 12.00. Tá verða tey innkomnu boðini opnað, meðan teir, ið boðið hava, kunnu vera hjástaddir.

Tórshavn, 16. desember 1967

LAMHAUGE & WAAGSTEIN
projekterings- og byggef়lag,
Tinghúsvegur 13. — Tlf. 1290

Í ÍTRÓTTABÚÐINI

HOYDALSGVEGUR 2

fáa tygum jólagávuna. Stórt og fjøllbroytt úrval. — Ítróttatilfar — leikutoy. Jólapynt fáa tygum eisini.